

TUDOMÁNYOS TÁJÉKOZTATÓ

A haditechnikai fejlődés és a hadtápbiztosítás

Csabai György alezredes kandidátusi értekezésének vitája

Csabai György alezredes 1987. október 15-én védte meg *Az új szárazföldi barci technikai eszközök hatása az ellátócsapatok alkalmazására, a tevékenységük formáira, eljárásaira, folyamatos szervezeti továbbfejlődésükre és felkészítésükre* című kandidátusi értekezését a Zrínyi Miklós Katonai Akadémián rendezett nyilvános vitaulésen.

A bíráló bizottság elnöke: dr. Thürmer Gyula alezredes, a hadtudomány doktora; tagjai: dr. Kiss Károly alezredes, dr. Kőszegvári Tibor alezredes, dr. Gazda Pál mk. alezredes, dr. Varga József alezredes, dr. Kurucz Tibor gy. ezredes, a hadtudomány kandidátusai voltak. Hivatalos bírálónak dr. Gion Béla mk. alezredest és dr. Szenes Zoltán alezredest, a hadtudomány kandidátusait kérték fel.

Az értekezés kutatási háttéréről, céljairól, egyszersmind tartalmi mondanivalójának lényeges részéről jó képet kaphatunk a jelölt vitabevezetője alapján.

A haditechnikai fejlődés, a szárazföldi csapatok átszervezése, a hadtápszervezetek struktúrájában, működésében keletkezett ellentmondások folytán nagyon időszerűnek ítéltető az értekezés témaválasztása.

Az opponensek *egyöntetűen elismerték* az értekezés tudományos értékeit.

Dr. Gion Béla alezredes szerint a jelölt *színvonalasan foglalta össze* az új hazai technikai eszközöknek az ellátócsapatok szervezetére, állományára, működési eljárásaira és felkészítésére gyakorolt hatását, s széleskörűen tükröztette ezen hatásmechanizmusok érvényesülését az ágazati részterületek fejlesztése vonatkozásában is, és a disszertáció értékét növelte a számos új definíció, és a fejezet értékével bíró vázlatokat.

Dr. Szenes Zoltán alezredes úgy vélte, hogy a *disszertáció újszerű volta* a hadtáptechnika ágazati rendszerének koncepcionális felrajzolásában, a fejlesztési alapelvek kidolgozásában és az ellátószervezetek szervezési, működési, alkalmazási és felkészítési kérdéseinek elméleti igényű rendszerezésében és elemzésében jelölhető meg.

Eltérő véleményt képviseltek az opponensek az értekezés vizsgálati körének megítélését tekintve. Dr. Gion Béla alezredes a hadtáptechnika vizsgálata mellett szorgalmazta a hadtápszakanyagok elemzését, tárgyalását is.

Dr. Szenes Zoltán alezredes zavarónak tartotta a hadtápszakanyagoknak a technikai eszközök mellett történő vizsgálatát. A hivatalos bírálók opponenciáikban néhány problémát is felvetettek. Dr. Gion Béla alezredes pontatlannak ítélte a jelölt néhány megállapítását a hadtáptechnikai eszközök középtávú tervezése, szabványosítása és gyártása tekintetében. Dr. Szenes alezredes kifogásolta az új hadtáptechnikai eszköz - új

hadtápszervezet – új alkalmazás – új felkészítés összefüggés túlhangsúlyozását és az értekezés erős technikai szemléletét (amelyet egyébként több vonatkozásban erénynek is tartott); kevésnek ítélte meg (mennyiségileg) a felkészítési rendszer tartalmi és formai változtatásával kapcsolatban leírtakat.

A bíráló bizottság néhány részkérdésben intézett több kérdést a jelölthöz. Az ezt követő vitában Szabó Árpád alezredes, Dobó Péter ezredes, Szűcs László alezredes, dr. Farkas Pál alezredes és Lex Mihály ezredes vett részt.

Hozzászólásaikban a hadtáptechnikai eszközök működési eljárásokra gyakorolt hatásaival, a technikai fejlesztés elveivel, az értekezés új tudományos eredményeinek gyakorlati hasznosíthatóságával és a jelölt tudományos habitusának elismerésével foglalkoztak.

Az opponensek bírálatára adott válaszában Csabai György alezredes elismerte, hogy a feldolgozott téma összetettsége rendkívül tág teret ad a különböző szemléletű és részletességű bírálatoknak, amelyek más és más szakmai környezetből fakadhatnak. Azzal is egyetértett, hogy újabb vizsgálatok lefolytatásával és egyéb információk felhasználásával gazdagítható a vitatott kérdések önálló témaként történő feldolgozása. Az opponensek jelzéseit, ajánlásainak nagy részét olyannak tekintette, amelyek a további kutatások során szervezeten beépíthetők az ellátócsapatok szervezeti fejlesztésének tudományos megalapozásába. A bírálók több ponton eltérő véleményei azt is jelzik, hogy *az értelmezésben kidolgozott problémák megoldásához és fejlesztési feladatok végrehajtásához többféle út vezet.* Az értekezéssel kapcsolatos kritikai észrevételeket elismerte, de kifejtette az autonóm véleményét a vitatott problémákkal kapcsolatban. A hazai technikai eszközök fejlesztését illetően Csabai alezredes szolt arról, hogy az új eszközök nem szorítják ki azonnal a régieket, s ez szükségessé teszi a változatos ellátási módszerek alkalmazását, esetenként igényli a többgenerációs hadtáptechnikai eszközök meglétét is. Meggyőzően hangsúlyozta, hogy a hadtáptechnika a haditechnika szerves része, fejlesztését katonai és polgári erő és eszközállomány igénybevételével kell folytatni, Rámutatott arra, hogy a technikai fejlesztéssel párhuzamosan *meg kell találni az ellátócsapatok felépítésének optimális arányait és módszereit, működésük, mobilitásuk és harcbiztosításuk legjobb feltételeit. Az ellátócsapatok alkalmazása egyik alappillérenek azok helyes és ésszerű csoportosítását tartja, amelyeket minden hadtáptagozatra vonatkozóan kimunkált.*

A vitaülésen elhangzottak alapján a bíráló bizottság egyhangúan 100%-os szavazattermékkel javasolta a Tudományos Minősítő Bizottságnak Csabai György alezredes részére a hadtudomány kandidátusa fokozat odaítélését.

Csabai György alezredes 1988. január 5-én a Magyar Tudományos Akadémián ünnepélyes keretek között átvette a kandidátusi oklevelét.

*dr. Szenes Zoltán alezredes
a hadtudomány kandidátusa*